

Ožegotine od sunca na plodovima

Obilazeći poljoprivredne proizvođače, njihove voćnjake, vinograde i nasade povrća uočene su značajne štete uzrokovane sunčevim zračenjem. Ekstremno visoke temperature utječu na pojavu ožegotina na plodovima. Štete ponekad potenciraju sami proizvođači agrotehničkim mjerama. Agrotehničke mjere, koje mogu povećati opasnost od pojave ožegotina od sunca, su:

1. ljetna rezidba kod jezgričavih vrsta voćaka,
2. odstranjivanje listova u zoni grožđa u vinogradima.

Na plodovima jabuka koji nisu zaštićeni lišćem, najčešće na južnom ili jugozapadnom dijelu krošnje, javljaju se štete. Ožegotine od sunca mogu se pojaviti i na listovima jabuka. U većem intenzitetu javljaju se ožegotine u voćnjacima u kojima se obavlja ljetna rezidba. Nakon ljetne rezidbe plodovi i listovi jabuka, koji su do tada bili u sjeni listova i grana, koje su rezidbom odstranjene, direktno su izloženi suncu. Koža listova i plodova, koji su se nalazili u sjeni prije ljetne rezidbe, nije toliko otporna na direktno sunčevo zračenje pa na tim dijelovima često dolazi do oštećenja (slika 1). Štete na plodovima jabuka (slika 2 i 3) razlikuju se od sorte do sorte, a ovise i o fenofazama razvoja plodova.

Slika 1. Ožegotine od sunca na listovima jabuka (snimljeno 3. kolovoza 2004. u Međimurju)

Slika 2. Ožegotine od sunca na plodovima jabuka (snimljeno 3. kolovoza 2004. u Međimurju)

Slika 3. Ožegotine od sunca na plodovima jabuka (snimljeno 20. srpnja 2004. u dolini Neretve)

U vinogradima se obavlja skidanje listova u zoni grozdova nakon čega se na listovima (slika 4) i grozdovima javljaju slična oštećenja kakva su prikazana kod listova i plodova jabuka. Oštećenja na grozdovima (slika 5, 6 i 7) se razlikuju ovisno o razvojnoj fazi grozdova u kojoj je došlo do pojave šteta i o sorti.

Slika 4. Ožegotine od sunca na listovima vinove loze (snimljeno 26. srpnja 2006. u Primoštenu)

Slika 5. Ožegotine od sunca na grozdovima bijele sorate (snimljeno 23. srpnja 2004. u Imotskom)

Slika 6. Ožegotine od sunca na grozdovima bijele sorate (snimljeno 8. kolovoza 2007. u Baranji)

Slika 7. Ožegotine od sunca na grozdovima crne sorate (snimljeno 8. kolovoza 2007. u Baranji)

U proizvodnji povrća ekstremne temperature javljaju se prvo u zaštićenim prostorima (plasticima ili staklenicima), osobito u plasticima koji imaju samo frontalno ili bočno provjetravanje, a takvi su kod nas u velikom broju (slika 8).

Slika 8. Visoki tunel sa frontalnim provjetravanjem

Kod uzgoja povrća na otvorenom najčešće susrećemo ožegotine od sunca na listovima salate, a kod plodovitog povrća na plodovima paprike (slika 9).

Slika 9. Ožegotine od sunca na plodu paprike (snimljeno 9. srpnja 2007. u Virovitici)

Sorte voća, vinove loze i povrća različito su osjetljive na ožegotine od sunca. Osjetljivost sorata prvenstveno ovisi o debljini kože ploda, ali i o bujnosti sorte. Bujne sorte uglavnom formiraju više lišća ili veće listove koji zasjenjuju plodove i na taj način ih štite od direktnog sunca.

Ožegotine se također rijetko javljaju u voćnjacima i vinogradima koji su pokriveni mrežama protiv tuče ili ptica. U proizvodnji povrća u zaštićenom prostoru potrebno je provesti zasjenjivanje nasada premazivanjem krovnog dijela zaštićenog prostora bijelom bojom (vapno), koja se nakon ljeta može oprati, ili uporabom različitih sjenila.

***Ured ravnatelja - Odjel za zaštitu bilja
mr. sc. Lada Bičak***